

Da lingua

O bolígrafo vermello

É o noso compañeiro inseparable nesas horas de corrección que pasamos diante dun feixe de cadernos e de exames, subliñando, anotando, redactando textos alternativos que melloren a competencia lingüística do noso alumnado.

Non lle falta traballo, sobre todo cando detectamos como a lingua das nenas e nenos que enchen as aulas de Galicia inza de erros gramaticais e ortográficos, de repeticións léxicas, de incoherencias semánticas e oración inconexas. E cantas veces levamos as mans á cabeza!

Mais, ás veces, cegados polo noso instinto corrector, os/as docentes tamén abusamos do *boli vermello*, converténdoo nun instrumento de censura, que

mutila aquilo que nunca debería ser castigado: o uso natural do galego non estandarizado, pero modélico desde un punto de vista fonético e dialectal.

Porque a esa rapazada que fala galego como *quen bebe auga da fonte* non debemos estigmatizala marcando os seus usos lingüísticos cun trazo acusador, que mete no mesmo saco da incorrección un castelanismo ca un dialectalismo, e tende a cualificar con mellor nota un alumno/a que escribe *beirarrúa* nos exames (pero fóra da aula ignora o galego) que outro que distingue a *bola do pan* da do fútbol, e aloumiña a pel do seu ghasho cando chegha á casa falando ese *ghallegho* que algúns docentes consideran *unha deturpación vulgar da normativa da Xunta*.

E se cadra xa vai sendo hora de pousar o bolígrafo vermello cando aínda temos nas aulas nenas e nenos que *nos aprenden a falar ben*, e non lles poñen mala nota ás nosas incoherencias pedagóxicas.

Ollós

de aula

Revista para as familias do alumnado

ANO III - Nº 20 - Marzo-abril 2015

A mediación escolar

Como detectar un trastorno da conduta alimentaria

Familia e lectura

CADENCIAS

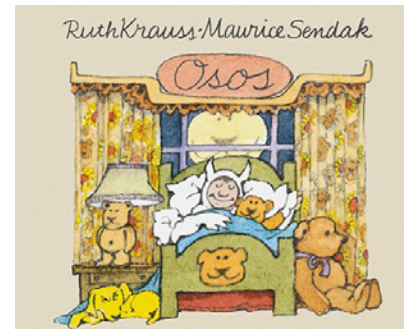
Gracia Santorum

Para facer

Salón do Libro Infantil e Xuvenil. O mes de marzo é o mes escollido para o XVI Salón do Libro Infantil e Xuvenil de Pontevedra, que este ano leva como título “Da ciencia á ficción”, explicando que “as matemáticas, a astronomía, a bioloxía, a física e a química... esclarecen feitos obxectivos e observables que inspiraron grandes historias de ficción. Historias que chegaron e chegarán a converterse en realidade grazas á ciencia”. Un lugar para pasear, aprender, gozar... da cultura galega.

Para ler

Osos [Ed. Kalandraka]. A editorial Kalandraka segue a nos proporcionar as obras inescucibles de Maurice Sendak. Nesta ocasión, Sendak ilustra o sinxelo texto de Ruth Krauss, convertendo o álbum nunha oseira dirixida por un neno vestido con traxe de lobo. Un divertido catálogo de osos que convidan a nenos e nenas a entrar en escenas ben curiosas onde os osos son o pano de fondo dun rapaz que persegue o seu cadelo por roubarlle un seu osiño de peluche.

Para escoitar

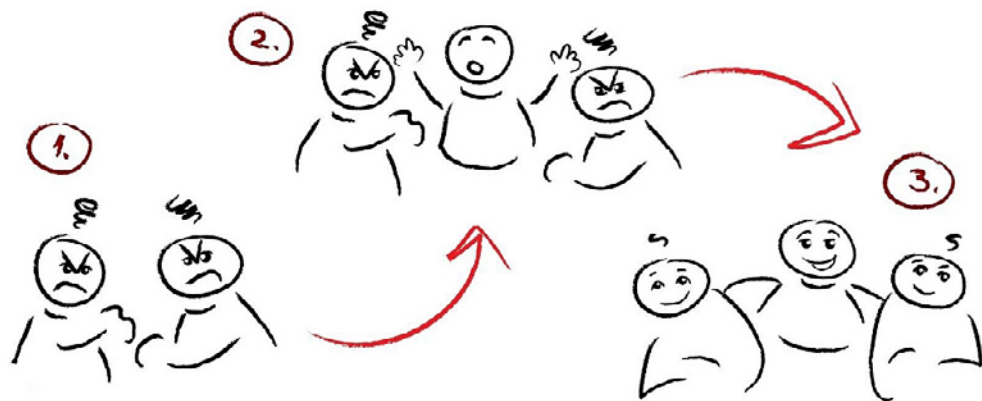
Non hai berce coma o colo [Ed. Kalandraka]. Quince cantos tradicionais para durmir, quince temas actualizados recollidos pola xeografía galega, con Paulo Nogueiras e Magoia Bodega. O proxecto, que conta con ilustracións de Marióna Cabassa, incorpora as voces de Sonia Lebedinsky, Mini e Merchi de Leilía, César Longa, de Treixadura, Pancho Álvarez, Begoña Riobó e Segundo Grandío. Imposible non durmir con esta dozura nos oídos.

Revista editada pola CGENDL
www.coordinadoraendl.org
ollosdeaula@gmail.com
Deseño-maquetación:tallerDD.com

{MEDIACIÓN ESCOLAR}

A mediación escolar é unha práctica que se utiliza para resolver conflitos de convivencia entre rapaces/as. Os centros que practican a mediación contan cun equipo de alumnos/as formados/as para solucionar os problemas que poidan xurdir entre os seus compañeiros/as. Os mediadores/as teñen que ser imparciais, gardar a confidencialidade e procurar un acordo voluntario entre as partes. Son solicitados/as

polos rapaces e rapazas protagonistas do conflito e intentan que as cousas se arranxen sen ter que acudir á xefatura de estudos ou ao titor. Con todo, hai sempre un adulto supervisando o desenvolvemento de todo o proceso.

En varios dos nosos centros xa se ofrece o servizo de mediación escolar e a experiencia resulta positiva: os rapaces e rapazas reaccionan mellor entre iguais, aceptan as recomendacións con máis tranquilidade e asumen as súas responsabilidades de mellor grado. Son o exemplo claro de que a resolución pacífica e dialogada de conflitos é posible.

A pregunta

Como detectar un trastorno da conduta alimentaria?

En primeiro lugar, aclarar que preocuparse polo peso non ten por que ser unha cuestión de por si mala. Ó contrario, manterse dentro dun peso normal é unha cuestión de saúde. Outra cousa ben diferente é que o noso fillo ou filla converta este tema no centro da súa vida. Dito isto, insistir en que un trastorno da conduta alimentaria (TCA) é unha patoloxía grave e cando antes sexamos conscientes do problema, antes poderemos actuar. Hai que estar especialmente atentos na adolescencia, que é cando empeza a haber unha preocupación polo corpo, a moda..., pero iso non quita que se poida presentar noutras etapas.

Polo que respecta ás manifestacións, poden ser moi diferentes, segundo o trastorno, pero deberían acenderse as alarmas se observamos que o noso fillo ou filla comeza a saltar as comidas, a cortar os alimentos en anacos moi pequenos ou a marealos no prato para non acabar comendo case nada, a ir ao baño despois das comidas, a falar constantemente do seu peso e do

gordo/a que se ve, a mercar laxantes ou produtos adelgazantes, a aumentar a actividade física, a mostrar síntomas de debilidade... Vai ser moi difícil que o afectado/a recoñeza o problema, polo que é esencial estar atento para, como en todas as cuestións que teñen que ver coa saúde, acudir ao especialista, que, neste caso, sería, en primeira instancia, o médico de atención primaria.

Pilar Sampedro

Se nos preguntamos as razóns polas que é necesario fomentar a lectura entre os máis pequenos, só temos que dedicarlle un tempo de reflexión para que cada unha de nós apunte respostas de moito peso: porque sen lectura non hai aprendizaxe, porque a lectura é a chave académica e profesional que nos permitirá unha cidadanía verdadeira e real, porque nun mundo construído de palabras estaremos perdidos sen a competencia lectora (a máis transversal e clave de todas), porque pensamos con palabras e os nosos esquemas mentais están feitos con esa argamasa... E se fósemos máis lonxe, chegaríamos a iluminar a importancia da lectura nese fito que separou a Prehistoria da Historia en base á aparición da escritura. Toda familia quere o mellor para as súas criaturas, desexa para elas as máis ricas e felices experiencias e sabe que non terá a posibilidade de logralas sen unha boa alfabetización (que, na actualidade, xa debe levar os apelidos de informacional e multimedia). A lectura (por ser a nai da competencia para aprender a aprender, é dicir, a que lles permitirá estudar ao longo da vida e pola súa conta) debe contar co apoio de toda a sociedade; non é suficiente con que se traballe na escola, senón que ha de ser apoiada por toda a tri-

Coa desculpa de que o mes de abril é o mes dos libros, achégase ás páxinas de “O Tema” Pilar Sampedro para preguntar e responder sobre o papel que debe xogar a familia na iniciación á lectura.

bo (tal e como o proverbio africano fala da educación de cada rapaz e rapaza). Facemos falta todos e todas, e en todos os tempos. A familia é a primeira célula e, como tal, prepárase cando vai recibir un novo membro recuperando a tradición oral, lembrando os cantos de berce e os arrollos, os xogos e as cantigas... Daranlle de ler co mesmo coidado que lle dan de comer, convértense en lectores por conta allea para achegarlle os contos que aínda non pode descifrar e vano acompañando nese camiño de descuberta dos libros. A familia lévao da man por esa xeografía da lectura que constitúen as librarías

grafía da lectura que constitúen as librarías
iralle agasallando libros na xusta medida
a biblioteca persoal, a que irá medrando ao
longo dos días. Familia e escola traballan
man a man para introducir a rapazada
no acervo cultural que se foi erguendo
ao longo dos tempos, o herdo que nos
identifica como humanos neste lugar
do mundo que se chama Galicia. Por
iso, esa lectura faise en galego da
mesma maneira que o primeiro
alimento é o
leite, logo virán
outras vian-
das e outras
linguas que com-
pletarán os nosos
bens.

a lectura é es-
preventiva que
nos serve par
fracaso

a leitura é essa medicina preventiva que sempre nos serve para evitar o fracasso

Porque ler
esixe máis esforzo que mirar,
porque necesita moitas horas de
adestramento, porque nunca se acaba de
aprender, xa que sempre haberá un texto
máis difícil e especializado..., non podemos

deixar de man ese empeño. Haberá que insistir arroupando con afecto e estratexias esa construción do lector.

En tempos de crise hai que volver ao básico, ao máis importante. En tempos acelerados hai que retomar a calma para pensar onde está o imprescindible. E a lectura é esa medicina preventiva que sempre nos serve para evitar o fracaso.